

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission
in Kosovo

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations Unies
au Kosovo

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br.2004/26

ZAKON O
NASLEĐIVANJU
NA KOSOVU

SADRZAJ	
PRVI DEO	6
POGLAVLJE JEDAN OPŠTE ODREDBE	6
Član 1. O predmetu zakona o nasleđivanju	6
Član 2. Predmet nasleđivanja.	6
Član 3. Ravnopravnost u nasleđivanju.	6
Član 4. Sticanje nasledstva.	6
Član 5. Vreme i mesto otvaranja nasledstva.	7
Član 6. O dogovorima o budućem nasledstvu.	7
Član 7. Sposobnost za nasleđivanje.	7
Član 8. Osnov za nasleđivanje.	7
Član 9. O zakonskoj sukcesiji uopšte.	7
Član 10. O raspolaganju za slučaj smrti (mortis causa).	7
POGLAVLJE DVA NASLEĐIVANJE ZASNOVANO NA ZAKONSKOJ SUKCESIJI	
Član 11. Naslednici po zakonu.	8
I – NASLEDNI REDOVI	8
1. Prvi nasledni red	8
Član 12. Ostaviočevi potomci i supružnik .	8
Član 13. Pravo na zastupanje.	8
2. Drugi nasledni red	8
Član 14. Roditelji i supružnik umrlog lica.	8
Član 15. Braća i sestre umrlog lica i njihovi potomci	9
Član 16. Nasleđivanje jednog roditelja koji je umro bez potomstva.	9
3. Treći nasledni red	9
Član 17. Nasleđivanje oba roditelja koja su umrla bez potomstva.	9
Član 18. Deda ili baba umrlog lica .	9
Član 19. Prava dede i babe iste grane porodice.	10
Član 20. Nasleđivanje dede i babe iste grane porodice koji su umrli bez potomstva	10
Sukcesija javne vlasti	10
Član 21. Opština kao krajnji zakonski naslednik .	10
II. POSEBNE ODREDBE ZA IZVESNE NASLEDNIKE	10
1. Deca	10
Član 22. Ravnopravni tretman dece ostavioca	10
Član 23. Povećanje naslednog dela dece.	10
2. Usvojenici i usvojioci	11
Član 24. Ravnopravnost u nasleđivanju.	11
Član 25. Posledice zahteva za poništenjem usvojeničkog odnosa.	11
3. Prava supružnika	11
Član 26. Bračni imovinski režim.	11
Član 27. Kad jedan supružnik ne ispunjava uslove za nasleđivanje.	11
4. LICA KOJA NE ŽIVE U BRAČNOJ ZAJEDNICI	12
Član 28.	12
5. Lica koja dobijaju alimentaciju ili izdržavanje	12
Član 29. O pravima lica kojima je umrlo lice plaćalo alimentaciju ili izdržavanje .	12
III. OBAVEZNI NASLEDNICI	12
Član 30. Opšte odredbe o obaveznim naslednicima .	12
Član 31. Obavezni i raspoloživi deo (udeo) nasleđene imovine (nasledstva).	13
1. Izračunavanje obaveznog dela	13
Član 32. Utvrđivanje vrednosti nasleđene imovine.	13
Član 33. Šta se smatra poklonom?.	13

Član 34. Određivanje vrednosti poklona.	13
Član 35. Kad se poklon sastoji od osiguranja.	14
2. Imovina koja se izdvaja iz nasleđa	14
Član 36. Izdvajanje imovine u korist zakonskih naslednika koji su privređivali zajedno sa ostaviocem	14
Član 37. Izdvajanje predmeta iz domaćinstva.	14
3. Smanjenje raspolaganja testamentom i vraćanje poklona zbog povrede nužnog dela	14
Član 38. Povreda nužnog dela	14
Član 39. Red smanjenja i vraćanja.	15
Član 40. Srazmerno smanjenje testamentarnog nasledstva .	15
Član 41. Privilegovan legat .	15
Član 42. Srazmerno smanjenje legata.	15
Član 43. Red vraćanja poklona.	15
Član 44. Položaj poklonoprimca koji je vratio poklon.	15
Član 45. Ko ima pravo da traži smanjenje raspolaganja testamentom i vraćanje poklona	16
Član 46. Zastarelost zahteva za smanjenje raspolaganja testamentom.	16
IV – UZIMANJE U OBZIR POKLONA I LEGATA U NASLEDNI DEO	16
Član 47. Uračunavanje poklona zakonskom nasledniku.	16
Član 48. Uračunavanje legata zakonskom nasledniku.	16
Član 49. Uračunavanje poklona i legata.	16
Član 50. Prava naslednika kojem se poklon ili legat ne uračunava u nasledni deo.	17
Član 51. Pravo naslednika koji se odrekao svog nasledstva.	17
Član 52. Pravo na vraćanje poklona.	17
Član 53. Troškovi prouzrokovani izdržavanjem naslednika.	17
Član 54. Uobičajeni pokloni.	17
Član 55. Pokloni dati licu koga zameni neko drugo lice u nasleđivanju	18
Član 56. Uračunavanje naslednikovog duga prema ostaviocu.	18
Član 57. Ko može da zahteva uračunavanje.	18
POGLAVLJE TRI PRAVNE RADNJE ZA ŽIVOTA SA ASPEKTA NASLEĐIVANJA	
Član 58. Opšte odredbe o ustupanju i raspodeli imovine .	18
Član 59. Uslovi za punovažnost ustupanja i raspodele.	18
Član 60. Predmet ustupanja i raspodele imovine.	19
Član 61. Ustupljena imovina ne ulazi u nasledstvo .	19
Član 62. Kad se ustupljeni delovi smatraju kao poklon.	19
Član 63. Zadržavanje prava prilikom ustupanja i raspodele.	19
Član 64. Prava ustupiočevog supružnika.	20
Član 65. Ustupiočevi dugovi.	20
Član 66. Raskid ugovora o ustupanju i raspodeli.	20
Član 67. Pravo potomaka posle raskida.	20
Član 68. Ugovor o doživotnom izdržavanju.	20
POGLAVLJE ČETIRI NASLEĐIVANJE NA OSNOVU TESTAMENTA	21
Član 69. Značenje izraza “testament”.	21
I – Opšta pravila o punovažnosti testamenta	21
Član 70. Sposobnost za pravljenje testamenta.	21
Član 71. Ništavost testamenta zbog nedostatka u volji zaveštaoca.	21
Član 72. Poništaj testamenta zbog zaveštaočeve nesposobnosti ili zbog nedostatka u njegovoj volji	21
Član 73. Teritorijalni obim primene.	22
II – Forma testamenta kao uslov za njegovu punovažnost	22

A) Svojeručni testament	22
Član 74.	22
B) Pisani testament pred svedocima	22
Član 75.	22
C) Sudski testament	22
Član 76. Sudski testament kad je zaveštalac pismen.	22
Član 77. Sudski testament kad je zaveštalac nepismen.	23
Član 78. Predavanje testamenta sudu na čuvanje.	23
Član 79. Ko može da bude svedok pri pravljenju pisanog testamenta pred svedocima i sudskog testamenta?	23
Član 80. Raspolaganje u korist sudije, svedoka i njihovih bližih srodnika.	23
D) Testament sastavljen pod izuzetnim okolnostima	24
Član 81. Usmeni testament.	24
Član 82. Ko može da bude svedok pri pravljenju usmenog testamenta ?	24
Član 83. Dužnost svedoka usmenog testamenta.	24
Član 84. Raspolaganje usmenim testamentom u korist svedoka i njihovih bližih srodnika.	24
Član 85. Poništaj testamenta zbog nedostatka obavezne forme.	24
Član 86. Dokazivanje uništenog, izgubljenog, sakrivenog ili zaturenog testamenta.	25
III –Sadržina testamenta	25
Član 87. Određivanje naslednika	25
Član 88. Raspolaganje u dozvoljene svrhe i osnivanje zadužbine.	25
Član 89. Tereti i uslovi.	25
Član 90. Određivanje naslednika i drugih korisnika.	25
Član 91. Tumačenje testamenta	26
IV – Legati	26
Član 92. Ostavljanje legata	26
Član 93. Sadržina legata.	26
Član 94. Ko je dužan da izvrši legat?	26
Član 95. Legati dati javnim organima ili institucijama	26
Član 96. Izvršenje legata	26
Član 97. Srazmerno izvršenje	27
Član 98. Smanjenje legata i tereta	27
Član 99. Kad se pravo legatara gasi u načelu	27
Član 100. Kad se pravo legatara gasi u pogledu predmeta legata	27
Član 101. Zastarevanje legata	27
V – Izvršioci	28
Član 102. Određivanje izvršioca	28
Član 103. Dužnosti izvršioca	28
Član 104. Polaganje računa i nagrada izvršiocu	28
Član 105. Opoziv izvršioca sa dužnosti	28
Član 106. Izvršilac testamenta kojeg postavi sud	28
VI – Opozivanje testamenta	29
Član 107.	29
Član 108. Odnos ranijeg i docnijeg testamenta	29
Član 109. Naknadno raspolaganje zaveštanom stvari.	29
POGLAVLJE PET NEDOSTOJNOST I ISKLJUČENJE OBAVEZNIH NASLEDNIKA	
I - Nedostojnost	29
Član 110. Opšte odredbe o nedostojnosti naslednika	29
Član 111. Nedostojnost za nasleđivanje	29
Član 112. O razmatranju nedostojnosti za nasleđivanje po službenoj dužnosti	30

Član 113. Izuzeci za slučajeve nepodobnosti za nasleđivanje	30
II. Isključenje nužnih naslednika iz nasleđa i lišenje nužnog dela u korist potomaka	
Član 114. Razlozi za isključenje iz nasleđa	30
Član 115. Delimično ili potpuno isključenje iz nasleđa	30
Član 116. Uslovi za punovažnost isključenja iz nasledstva	30
Član 117. Posledice isključenja iz nasledstva	31
Član 118. Lišenje nužnog dela u korist potomaka	31
POGLAVLJE ŠEST POVERIOCI IMOVINE	31
Član 119. Opšte odredbe o dugovima nasledstva	31
Član 120. Odgovornost legatara za dugove zaveštaoaca	31
Član 121. Legat ostavljen poveriocu	31
Član 122. Prvenstvo naplate poverilaca u odnosu na legatara	32
Član 123. Odvajanje zaostavštine	32
DRUGI DEO PRELAZAK ZAOSTAVŠTINE NA NASLEDNIKE	32
I – Otvaranje nasleđa	32
Član 124. Smrt i proglašenje lica za umrlo	32
Član 125. Kad se otvara nasleđe lica proglašenog za umrlo i početak toka rokova	32
Član 126. Sposobnost za nasleđivanje	32
Član 127. Nepoznati naslednici	33
Član 128. Staratelj za nepoznate naslednike	33
Član 129. Staratelj nad zaostavštinom	33
II – Odricanje od nasleđa	34
Član 130. Opšte odredbe o odricanju od nasleđa	34
Član 131. Prenošnje prava na odricanje od nasleđa	34
Član 132. Ko se ne može odreći nasleđa	34
Član 133. Sadržina izjave o odricanju od nasleđa	34
Član 134. Odricanje od nasleđa koje nije otvoreno	35
Član 135. Neopozivost izjave o odricanju od nasleđa ili o primanju nasleđa i njeno poništenje	35
Član 136. Priraštaj	35
Član 137. Kako se nasleđuje deo lica koje se odreklo svog nasleđa	35
Član 138. Zastarelost prava na zahtevanje zaostavštine	35
III – Deoba nasledstva	35
Član 139. Pravo na deobu nasledstva	35
Član 140. Naslednička zajednica	36
Član 141. Ustupanje nasleđenog dela pre deobe	36
Član 142. Pravo naslednika koji su živeli ili privređivali u istoj zajednici sa ostaviocem	36
Član 143. Deoba predmeta iz domaćinstva	37
Član 144. Obaveza zaštite među naslednicima posle deobe	37
IV. PRELAZNE I KONAČNE ODREDBE	
Član 145. Procedura nasleđivanja	37
Član 146. Primena kosovskog Zakona o nasleđivanju	38
Član 147. O važećem zakonu za nasleđivanje za lica koje nije stanovnik Kosova	38
Član 148. O formalnim uslovima za punovažnost testamenta	38
Član 149. Stupanje na snagu.	39

PRVI DEO
POGLAVLJE JEDAN
OPŠTE ODREDBE

O predmetu zakona o nasleđivanju

Član 1.

1.1.Ovaj Zakon uređuje nasledna prava.

1.2.Nasleđivanje je prenos imovine nekog lica na osnovu zakona ili na osnovu testamenta (nasleđivanje) od umrlog lica (ostavilac) na jedno lice ili na više lica (naslednici ili legatari), shodno odredbama propisanim u ovom Zakonu.

1.3.Ovim zakonom se regulišu procedure na osnovu kojih sud i ostali organi kao i ostala ovlašćena lica moraju da postupaju po pitanju nasledstva

1.4.U svrhu ovog Zakona, reči muškog roda odnose se i na ženski rod i obratno, bez diskriminacije.

Predmet nasleđivanja.

Član 2.

Predmet nasleđivanja mogu da budu stvari i prava koja pripadaju nekom pojedincu.

Ravnopravnost u nasleđivanju.

Član 3.

3.1.Sva fizička lica u istim uslovima su jednaki u nasledstvu.

3.2. Vanbračna deca, kada je očinstvo redovno poznata ili potvrđena odlukom suda ili nadležnog organa kao i usvojena deca izjednačuju se sa legitimnom decom.

3.3. Usvojeno dete nema pravo nasledstva u porodici odakle potiče a ni porodica nema pravo na njegovo nasledstvo.

3.4. Stranci su ravnopravni na nasledstvu sa stanovnicima Kosova, uz uslov reciprociteta, reciprocitet se prezumuje.

Sticanje nasledstva.

Član 4.

4.1.Nasleđuje se zbog smrti i u momentu smrti fizičkog lica.

4.2.Može se naslediti bilo koje fizičko lice.

Vreme i mesto otvaranja nasledstva.

Član 5.

5.1.Fizičkog lica koje je umrlo (ostavioca) nasleđuje onaj koji u momentu njegove smrti dobio pravo nasledstva (naslednik).

5.2.Svako lice je sposobno da nasledi, ako zakonom nije drugačije predviđeno.

5.3.Pravo nadsledstva se stiče u momentu smrti ostavioca. Onaj ko je dobio pravo nadsledstva može da odustane od tog prava po odredbama ovog zakona, tom prilikom će se računati da ovo pravo nije imao nikada.

O dogovorima o budućem nasledstvu.

Član 6.

Bilo kakav dogovor između budućih naslednika ili između budućih naslednika i trećih lica o nekom nasledstvu koje još nije otvoreno smatraće se ništavim.

Sposobnost za nasleđivanje.

Član 7.

7.1.Bilo koje lice koje je živo u vreme otvaranja nasledstva, odnosno bilo koje lice koje je bilo začeto pre smrti ostavioca a posle rođeno živo, može da bude naslednik.

7.2.Smatraće se da je neko lice bilo začeto u vreme otvaranja nasledstva ako je to lice kasnije bilo rođeno živo u periodu od 300 dana od dana smrti ostavioca.

Osnov za nasleđivanje.

Član 8.

Nasleđivanje mora da bude zasnovano na zakonskoj ili na testamentarnoj sukcesiji (nasleđivanju).

O zakonskoj sukcesiji uopšte.

Član 9.

Nasleđivanje je zasnovano na zakonskoj sukcesiji onda kad ostavilac iza sebe nije ostavio svoj testament, ili kad je ostavilac ostavio testament samo za deo svoje imovine , ili kad je ostavljeni testament u celosti ili delimično nevažeći.

O raspolaganju za slučaj smrti (mortis causa).

Član 10.

Kad ostavioc nema naslednika, pravo nasledstva prelazi na opštinu, koja dobija isti položaj kao kad bih bila naslednik ostavioca i ne može da odustane od nasledstva.

POGLAVLJE DVA
NASLEĐIVANJE ZASNOVANO NA ZAKONSKOJ SUKCESIJI

Naslednici po zakonu.

Član 11.

11.1.Naslednici po zakonu su: ostaviočeva deca, njegova usvojena deca i njihovi potomci, supružnik naslednika, roditelji, braća i sestre i polubraća i polusestre i njihovi potomci, deda i baba i njihovi potomci.

11.2.Zakonom ostavioca nasleđuje i vanbračni partner, koji se izjednačuje sa bračnim partnerom. Vanbračna zajednica u smislu ovog zakona se smatra životna zajednica ne udate žene i neoženjenog muškarca koja je trajala dugo vremena i prestala smrću ostavioca, uz uslov da su ispunjeni prezumimi za važnost braka.

11.3.Ova lica biće naslednici shodno naslednom redu (redosledu u nasleđivanju) onako kako ga utvrđuje ovaj Zakon.

11.3.Naslednici iz naslednog reda sa prvenstvom isključuju lica iz daljeg naslednog reda.

I – NASLEDNI REDOVI

1. PRVI NASLEDNI RED

Ostaviočevi potomci i supružnik .

Član 12.

12.1.Ostavioca, pre svih drugih, nasleđuju njegova / njena deca i supružnik.

12.2.Navedena lica iz stava 1. ovog člana nasleđuju imovinu u jednakim delovima.

Pravo na zastupanje

Član 13.

13.1.Kad jedan od dece umire pre ostavioca, njegovo mesto zauzimaju njegova deca, a kada i unuci zbog zakonom predviđenih uslova ne mogu biti naslednici, nasleđuju ih njihova unučad bez ograničenja.

13.2. Navedena lica iz stava (1) ovog člana nasleđuju u jednakim delovima.

2. DRUGI NASLEDNI RED

Roditelji i supružnik umrlog lica.

Član 14.

14.1.Imovinu umrlog lica koji nije imao svojih potomaka nasleđuju njegovi roditelji i supružnik.

14.2.Roditelji umrlog lica nasleđuju jednu polovinu nasledstva u jednakim delovima, dok drugu polovinu nasledstva nasleđuje supružnik umrlog lica.

14.3.U slučaju da iza umrlog lica nije ostao živ supružnik, roditelji umrlog lica nasleđuju celokupnu imovinu u jednakim delovima.

Braća i sestre umrlog lica i njihovi potomci
Član 15.

15.1. U slučaju da je jedan od roditelja umrlog lica preminuo pre njega, deo nasledne imovine koju bi inače dobio preminuli roditelj da je ostao živ do posle smrti umrlog lica, nasleđuju deca tog umrlog roditelja (odnosno braća i sestre umrlog lica), unuci umrlog roditelja, kao i njegovi praunuci, a zatim i dalji potomci, u skladu sa odredbama ovog Zakona koje se odnose na nasleđivanje dece i drugih potomaka umrlog lica.

15.2. Ako su oba roditelja umrlog lica preminula pre njega, deo zaostavštine koji bi inače svakome od njih pripao da su nadživeli umrlo lice, nasleđuju njihovi potomci, na način utvrđen u odredbama stava 1 ovog člana.

15.3. U svim slučajevima, braća i sestre umrlog lica sa kojima je u srodstvu samo po njegovom ocu nasleđuju na jednake delove očev deo zaostavštine, braća i sestre sa kojima je u srodstvu samo po majci nasleđuju na jednake delove majčin deo, a rođena braća i sestre nasleđuju na jednake delove očev deo zaostavštine sa braćom i sestrama po ocu, odnosno nasleđuju na jednake delove majčin deo zaostavštine sa braćom i sestrama po majci.

Nasleđivanje jednog roditelja koji je umro bez potomstva.
Član 16.

Ako je jedan roditelj umrlog lica umro pre ostavioca a iza tog roditelja nije ostao nijedan potomak, deo zaostavštine koji bi inače pripao tom roditelju da je nadživeo umrlo lice nasleđuje drugi roditelj, a ako je i taj roditelj umro pre ostavioca, njegovi potomci nasleđuju ono što bi pripalo jednom i drugom roditelju, prema odredbama prethodnog člana.

3. TREĆI NASLEDNI RED

Nasleđivanje oba roditelja koja su umrla bez potomstva.
Član 17.

Ako su oba roditelja ostaviočeva umrla pre ostavioca a nisu ostavili nijednog drugog potomka, celokupnu zaostavštinu nasleđuje supružnik umrlog lica.

Deda ili baba umrlog lica .
Član 18.

18.1. Zaostavštinu umrlog lica koji nije ostavio ni potomke, ni supružnika, ni roditelje, a čiji roditelji nisu ostavili drugog potomka, nasleđuju njegovi dedovi i babe.

18.2. Jednu polovinu zaostavštine nasleđuju deda i baba po ocu, a drugu polovinu zaostavštine nasleđuju deda i baba po majci.

Prava dede i babe iste grane porodice.
Član 19.

19.1. Deda i baba iste grane porodice nasleđuju zaostavštinu na jednake delove.

19.2. Ako je neki od ovih predaka iste grane porodice umro pre ostavioca, deo zaostavštine koji bi mu inače pripao da je nadživeo ostavioca nasleđuju njegova deca, u skladu sa odredbama o nasleđivanju od strane dece umrlog lica.

19.3. Za sva ostala pitanja koja se odnose na nasledno pravo dede i babe iste grane porodice i njihovih potomaka važe pravila po kojima zaostavštinu nasleđuju ostaviočevi roditelji i njihovi ostali potomci.

Nasleđivanje dede i babe iste grane porodice koji su umrli bez potomstva .
Član 20.

Ako su deda i baba iste grane porodice umrli pre ostavioca a iza sebe nisu ostavili nijednog potomka, deo zaostavštine koji bi im inače pripao da su nadživeli ostavioca nasleđuju deda i baba druge grane porodice, kako je propisano u Članu 19. ovog Zakona.

SUKCESIJA JAVNE VLASTI

Opština kao krajnji zakonski naslednik .
Član 21.

21.1. Ako iza ostavioca nije ostao naslednik, zaostavštinu pravnom sukcesijom preuzima opština u kojoj je umrlo lice imalo svoje poslednje prebivalište ili boravište.

21.2. Ako se to prebivalište ili boravište nalazi van Kosova, onda će pravnom sukcesijom opština u kojoj je ostavilac imao svoje poslednje prebivalište ili boravište na Kosovu, da preuzme nasledstvo umrlog lica, a ako ostavilac nikada nije imao prebivalište ili boravište na Kosovu, nasledstvo preuzima Kosovo.

II. POSEBNE ODREDBE ZA IZVESNE NASLEDNIKE

1. DECA

Ravnopravni tretman dece ostavioca
Član 22.

Deca rođena u braku i deca rođena van braka kada je očinstvo redovno priznato ili je provereno odlukom suda ili nadležnog organa kao i usvojena deca, i njihovi potomci, imaju isto pravo na nasleđivanje.

Povećanje naslednog dela dece.
Član 23.

Ako je umrlo lice imalo dete čiji je drugi roditelj neko drugi a ne supružnik umrlog lica koji ga je nadživeo, a imovina supružnika koji je nadživeo umrlo lice je veća nego deo nasledstva koji bi inače pripao detetu nakon podele nasledstva na jednake delove, onda će

svako od dece da nasledi deo koji je dvaput veći od dela supružnika umrlog lica, osim ukoliko sud, nakon svestranog razmatranja datog slučaja, ne odredi nešto drugo.

2. USVOJENICI I USVOJIOCI

Ravnopravnost u nasleđivanju.

Član 24.

Usvojenik i njegovi potomci imaju prema usvojiocu ista nasledna prava kao i usvojiočeva deca i drugi njegovi potomci.

Posledice zahteva za poništenjem usvojeničkog odnosa.

Član 25.

Usvojenik i njegovi potomci ne mogu da naslede usvojioca, ako je usvojilac bio podneo zahtev za prestanak usvojenja, a posle njegove smrti bude utvrđeno da je zahtev bio (pravno) osnovan.

3. PRAVA SUPRUŽNIKA

Bračni imovinski režim.

Član 26.

26.1. Bračni partner ostavioca ima pravo da traži pripadajući deo u zajedničkoj stećenoj imovini radom supružnika u toku braka.

26.2. Ako su umrlo lice i njegov supružnik imali zajedničku imovinu pod bračnim naslednim imovinskim režimom, samo onaj deo koji se bude odnosio na umrlo lice nakon podele zajedničke imovine potpada pod domet nasleđivanja.

26.3. Nijedna odredba u ovom Zakonu ne može da bude protumačena tako da ograniči pravo supružnika koji je nadživeo umrlo lice na bilo šta što njemu pripada na osnovu odredaba iz Zakona o porodičnim odnosima u pogledu likvidacije bračnog imovinskog režima.

Kad jedan supružnik ne ispunjava uslove za nasleđivanje.

Član 27.

27.1. Pravo na nasleđivanje među supružnicima prestaje da postoji posle razvoda ili posle poništenja njihovog braka.

27.2. Supružnik ne ispunjava uslove za nasleđivanje:

- a. Ako je umrlo lice bilo podnelo zahtev za razvod braka, pa nakon njegove smrti bude utvrđeno razvod braka pravosnažnom sudskom odlukom;

- b. Ako je njegov brak sa umrlim licem poništen pravosnažnom sudskom odlukom, nakon smrti ostavioca, i to iz razloga za koje je supružnik koji je nadživio umro lice znao u vreme trajanja braka;
- c. Ako je njegov/njen zajednički život sa umrlim licem prestao zbog njegove/njene krivice, ili na osnovu pisanog sporazuma postignutog sa umrlim licem.

4. LICA KOJA NE ŽIVE U BRAČNOJ ZAJEDNICI

Član 28.

28.1. Muškarac i žena koji zajedno žive u vanbračnoj zajednici imaju pravo da naslede jedno drugoga kao supružnici:

- a. Ako je vanbračna zajednica sa umrlim licem sve do trenutka njegove/njene smrti trajala najmanje 10 godina ili, kad su u toj vanbračnoj zajednici bila rođena deca, ako je ista trajala najmanje 5 godina, i
- b. Ako u trenutku smrti umrlog lica ni jedno od lica iz vanbračne zajednice nije bilo u zakonskom braku sa trećim licem ili, u slučaju da je umro lice bilo u braku sa nekim drugim, ako je to lice bilo podnelo zahtev za razvod ili za poništenje njegovog braka, a nakon njegove smrti bude utvrđeno da je taj zahtev bio osnovan.

28.2. Lica koja su živela u vanbračnoj zajednici nisu obavezni naslednici.

28.3. Lice iz vanbračne zajednice neće da bude naslednik ako taj par nije živio zajedno u dužem vremenskom periodu.

5. LICA KOJA DOBIJAJU ALIMENTACIJU ILI IZDRŽAVANJE

O pravima lica kojima je umro lice plaćalo alimentaciju ili izdržavanje .

Član 29.

29.1. Bilo kakve obaveze ostavioca da plaća izdržavanje ili alimentaciju biće prenešene nasledstvom kao dug ako lice, koje koristi alimentaciju ili izdržavanje, ne bi inače imalo neophodna sredstva za život.

29.2. Naslednici i legatari odgovorni su za plaćanje ovog duga u skladu sa opštim odredbama o odgovornosti za dug prema poveriocima umrlog lica.

III. OBAVEZNI NASLEDNICI

Opšte odredbe o obaveznim naslednicima .

Član 30.

30.1. Obavezni naslednici su: potomci umrlog lica, usvojena deca, njihovi potomci, njegovi roditelji i supružnik.

30.2. Roditelji umrlog lica i njegova/njena braća i sestre biće obavezni naslednici samo ako pate od trajne i potpune nesposobnosti za rad i nemaju sredstva za život.

30.3. Lica koja su pomenuta u stavovima 1 i 2 ovog člana biće obavezni naslednici kad budu pozvani da se prime nasledstva, shodno svom naslednom redu.

Obavezni i raspoloživi deo (udeo) nasleđene imovine (nasledstva).

Član 31.

31.1. Obavezni naslednici imaju pravo na onaj deo nasledstva kojim ostavilac ne može da raspoláže a koji se naziva obaveznim naslednim delom.

31.2. Obavezni deo nasledstva potomaka i supružnika je po jedna polovina, dok je obavezni deo nasledstva drugih obaveznih naslednika po jedna trećina, od onog dela koji bi inače obavezni naslednik dobio kao zakonski naslednik u skladu sa odredbama o nasleđivanju prema naslednom redu.

1. IZRAČUNAVANJE OBAVEZNOG DELA

Utvrđivanje vrednosti nasleđene imovine.

Član 32.

32.1. Vrednost nasleđene imovine, koja treba da se koristi kao osnova za izračunavanje obaveznog dela, biće izračunata na sledeći način:

32.2. Kao prvo, sva imovina koju je umrlo lice posedovalo u trenutku njegove smrti biće popisana i procenjena, uključujući sva testamentarna raspolaganja, a svi dugovi koji su dugovani umrlom licu, čak i onaj dug koji duguje neki od njegovih/njenih naslednika, sa izuzetkom onih dugova koji su očigledno nenaplativi.

32.3. Od tako utvrđene vrednosti imovine koju je ostavilac imao u trenutku svoje smrti, biće odbijen iznos ostaviočevih dugova, iznos troškova za popis imovine procenu vrednosti nasledstva, kao i troškovi sahrane ostavioca.

32.4. Na taj način utvrđenom ostatku biće dodata vrednost svih poklona koje je ostavilac učinio na ma koji način nekom zakonskom nasledniku, pa i poklona učinjenih naslednicima koji su se odrekli svog dela nasleđa, kao i onih poklona za koje je ostavilac naredio da se ne uračunavaju nasledniku u njegov/njen nasledni deo.

32.5. Ovom iznosu biće dodata vrednost poklona koje je ostavilac u poslednjoj godini njegovog života učinio drugim licima koja nisu zakonski naslednici, osim manjih uobičajenih poklona.

Šta se smatra poklonom

Član 33.

Kao poklon, u smislu ovog Zakona, "poklonom" se smatra i bilo koje odricanje od prava, oproštaj bilo kog duga, bilo koji prenos imovine izvršen u korist naslednika u očekivanju nasledstva bilo za osnivanje ili za proširenje naslednikovog porodičnog domaćinstva ili za obavljanje zanimanja, kao i svako drugo raspolaganje bez naknade.

Određivanje vrednosti poklona.

Član 34.

Pri procenjivanju poklona uzima se vrednost poklonjene stvari u trenutku ostaviočeve smrti, a prema njenom stanju u vreme kad je poklon bio dat.

Kad se poklon sastoji od osiguranja.

Član 35.

Kad se poklon sastoji u osiguranju zaključenom u korist poklonoprimeca, kao vrednost poklona uzeće se zbir premije koje je uplatio ostavilac, ako je taj zbir jednak ili manji od osigurane sume; ako je taj zbir premije koju je uplatio ostavilac veći od osigurane sume, kao vrednost poklona uzeće se iznos osigurane sume.

2. IMOVINA KOJA SE IZDVAJA IZ NASLEĐA

Izdvajanje imovine u korist zakonskih naslednika koji su privređivali zajedno sa ostaviocem

Član 36.

36.1. Zakonski naslednici koji su živeli u zajednici sa ostaviocem i svojim radom, zaradom ili na drugi način pomagali njemu/njoj u privređivanju, imaju pravo da zahtevaju da im se iz zaostavštine izdvoji deo koji odgovara njihovom doprinosu u povećanju vrednosti ostaviočeve imovine, ako to već nisu uradili ranije.

36.2. Tako izdvojeni deo ne spada u zaostavštinu te se prema tome ne uzima u obzir pri izračunavanju nužnog dela, niti se uračunava nasledniku u njegov nasledni deo.

36.3. Pravo propisano u stavu 1 ovog člana biće izvršeno samo na zahtev ovlašćenog lica. Pravo na podnošenje takvog zahteva prestaje po isteku pet godina od dana nasleđivanja.

Izdvajanje predmeta iz domaćinstva .

Član 37.

37.1. Supružnik i potomci koji su nadživeli ostavioca a koji su živeli sa ostaviocem u istom domaćinstvu nasleđuju predmete domaćinstva koji služe za zadovoljenje njihovih svakodnevnih potreba, kao što su pokućstvo, nameštaj i slično, ali ne ako su ovi predmeti znatnije vrednosti.

37.2. Tako izdvojeni predmeti iz domaćinstva ne uzimaju se u obzir pri izračunavanju nužnog dela, niti se uračunavaju nasledniku u njegov nasledni deo.

37.3. Lica koja su nabrojana u stavu 1 ovog člana dobijaju zajedničko vlasništvo u jednakim delovima nad tako izdvojenim predmetima iz domaćinstva.

3. SMANJENJE RASPOLAGANJA TESTAMENTOM I VRAĆANJE POKLONA ZBOG POVREDE NUŽNOG DELA

Povreda nužnog dela

Član 38.

38.1. Kad je povređen nužni deo, raspolaganje testamentom biće smanjeno, a pokloni će da budu vraćeni u meri koja bude potrebna da bi se namirio nužni deo. Nužni deo je povređen kad ukupna vrednost raspolaganja testamentom i poklona premašuje raspoloživi deo.

38.2. Pri utvrđivanju ukupne vrednosti testamentarnih raspolaganja i poklona uzimaju se u obzir i oni pokloni i raspolaganja testamentom za koje je ostavilac naredio da se ne računavaju nužnom nasledniku u nasledni deo.

Red smanjenja i vraćanja.

Član 39.

39.1. Kad je povređen nužni deo, prvo se smanjuju raspolaganja testamentom, pa ukoliko nužni deo ne bi bio time namiren, onda se vraćaju pokloni.

39.2. Ako poklon ne može da bude vraćen kao stvar (in rem), lice koje je poklon primilo vratiće vrednost poklona u skladu sa odredbama o povraćaju neosnovanog obogaćenja.

Srazmerno smanjenje testamentarnog nasledstva .

Član 40.

Testamentarna raspolaganja biće srazmerno smanjena, bez obzira na njihovu prirodu i obim, i bez obzira na to da li su proistekli iz jednog ili iz više testamenta, osim ukoliko iz testamenta proizlazi nešto drugo.

Privilegovan legat .

Član 41.

Ako je ostavilac ostavio više legata i naredio da se neki legat isplati pre ostalih, taj će se legat smanjiti samo ukoliko vrednost ostalih legata ne bude dovoljna da se namiri nužni deo.

Srazmerno smanjenje legata.

Član 42.

42.1. Testamentarni naslednik čiji je nasledni deo morao da bude smanjen da bi se namirio nužni deo, može da zatraži srazmerno smanjenje legata koje on/ona treba da isplati, osim ukoliko iz testamenta proizlazi nešto drugo.

42.2. Stav 1 ovog člana takođe važi i za legataru kome je ostavilac naložio da iz svog legata nešto isplati.

Red vraćanja poklona.

Član 43.

43.1. Vraćanje poklona vrši se počev od poslednjeg datog poklona i nastavlja se obrnuto redu kojim su pokloni bili dati.

43.2. Pokloni dati u isto vreme vraćaju se srazmerno vrednosti poklona.

Položaj poklonoprimeca koji je vratio poklon.

Član 44.

U pogledu obaveza lica koje je primorano da vrati poklon, ono se smatra kao savesni držalac do dana kada sazna za zahtev za vraćanje poklona.

Ko ima pravo da traži smanjenje raspolaganja testamentom i vraćanje poklona
Član 45.

45.1.Smanjenje raspolaganja testamentom i vraćanje poklona ako je time bio povređen nužni deo, mogu da traže samo nužni naslednici.

45.2.Takvo pravo ne mogu da uzmu na sebe poverioci obaveznog naslednika.

Zastarelost zahteva za smanjenje raspolaganja testamentom.
Član 46.

Smanjenje raspolaganja testamentom može da se zatraži u roku od tri godine od proglašenja testamenta, a vraćanje poklona u roku od tri godine od smrti ostavioca, odnosno od dana kada je rešenje o njegovom prolašenju za umrlog, odnosno rešenje kojim se utvrđuje njegova/njena smrt, postalo pravosnažno i konačno.

IV – UZIMANJE U OBZIR POKLONA I LEGATA U NASLEDNI DEO

Uračunavanje poklona zakonskom nasledniku.
Član 47.

47.1.Svakom zakonskom nasledniku uračunava se u nasledni deo sve što je na bilo koji način dobio na poklon od ostavioca..

47.2.U nasledni deo neće da se uračunavaju se plodovi i druge koristi koje je naslednik imao od poklonjene stvari sve do smrti ostavioca.

47.3.Poklon se ne uračunava ako je ostavilac izjavio, u vreme davanja poklona ili doznije ili u testamentu, da se poklon neće uračunati u nasledni deo, ili se iz okolnosti može zaključiti da je to bila volja ostavioca.

47.1.Nijedna od odredbi iz ovog člana ne zadire u važenje odredbi o nužnom delu.

Uračunavanje legata zakonskom nasledniku.
Član 48.

Legat ostavljen zakonskom nasledniku uračunava se u njegov nasledni deo, osim ukoliko iz testamenta proizilazi da je ostavilac imao nameru da naslednik dobije legat i pored njegovog dela.

Uračunavanje poklona i legata.
Član 49.

49.1.Uračunavanje poklona i legata vrši se na taj način što ostali naslednici dobijaju iz zaostavštine odgovarajuću vrednost, pa se tek posle toga ostatak zaostavštine deli među svim naslednicima.

49.2.Ako stvari i prava koja je ostavilac imao u trenutku njegove smrti nisu dovoljna da ostali naslednici dobiju odgovarajuću vrednost, naslednik kome se vrši uračunavanje poklona i legata u nasledni deo nije dužan da ostalim naslednicima vrati bilo šta od onog što je on dobio.

49.3. Nijedna od odredbi iz ovog člana ne zadire u važenje odredbi o nužnom delu.

Prava naslednika kojem se poklon ili legat ne uračunava u nasledni deo.

Član 50.

50.1. Kad na osnovu testamenta ostavioca poklon ili legat ne treba da se uračunava nasledniku u njegov/njen nasledni deo, takav naslednik zadržava poklon odnosno legat i učestvuje sa ostalim naslednicima u podeli zaostavštine kao da on nije ni dobio poklon odnosno legat.

50.2. Kad ima nužnih naslednika, a na osnovu testamenta ostavioca poklon ili legat ne treba da se uračunava nekom nasledniku u njegov/njen nasledni deo, taj naslednik će moći da zadrži poklon odnosno legat u granicama raspoloživog dela.

Pravo naslednika koji se odrekao svog nasledstva.

Član 51.

Naslednik koji se odrekao nasleđa zadržava poklon u granicama raspoloživog dela.

Pravo na vraćanje poklona.

Član 52.

52.1. Naslednik ima pravo da stvar koja je bila poklonjena njemu vrati u zaostavštinu.

52.2. U tom slučaju, vrednost te stvari neće da bude uračunata u njegov nasledni deo, a u pogledu troškova koje je učinio za stvar i u pogledu oštećenja koje je ona pretrpela on će se smatrati savesnim držaocem, osim ukoliko se ne dokaže suprotno.

Troškovi prouzrokovani izdržavanjem naslednika.

Član 53.

53.1. Ono što je bilo potrošeno na izdržavanje naslednika ili za njegovo obavezno školovanje neće se računati u njegov/njen nasledni deo.

53.2. Da li će se izdaci koje je ostavilac učinio za dalje školovanje naslednika uračunati u njegov/njen nasledni deo i u kojoj meri, na zahtev naslednika, odlučiće sud prema okolnostima, uzimajući u obzir naročito vrednost zaostavštine i troškove prouzrokovane takvim daljim školovanjem, kao i mogućnost ostalih naslednika da se sami izdržavaju.

Uobičajeni pokloni.

Član 54.

Uobičajeni pokloni ne uračunavaju se u nasledni deo.

Pokloni dati licu koga zameni neko drugo lice u nasleđivanju
Član 55.

55.1. Bilo koji pokloni dati licu koga u nasleđu zameni jedno lice ili nekoliko drugih lica zbog nedostojnosti tog lica, ili zbog njegovog isključenja iz nasleđa u testamentu, ili zbog lišenja nužnog dela, ne uračunavaju se u nasledni deo nasledniku ili naslednicima koji su njega zamenili u nasleđu.

55.2. Bilo koji pokloni dati licu koga u nasleđu zameni jedno lice ili nekoliko drugih lica zbog smrti tog lica pre ostavioca, ili zbog njegovog odricanja od nasleđa, uračunavaju se u nasledni deo nasledniku ili naslednicima koji su njega/nju zamenili u nasleđu.

Uračunavanje naslednikovog duga prema ostaviocu.
Član 56.

Bilo koji dug koji je naslednik dugovao ostaviocu biće uračunat u njegov/njen nasledni deo, u skladu sa odredbama koje uređuju poravnanje (naknadu) .

Ko može da zahteva uračunavanje.
Član 57.

Svaki od naslednika ima pravo da zahteva da se u nasledni deo jednog od naslednika uračunaju pokloni i legati.

POGLAVLJE TRI
PRAVNE RADNJE ZA ŽIVOTA SA ASPEKTA NASLEĐIVANJA

Opšte odredbe o ustupanju i raspodeli imovine .
Član 58.

Bilo koji predak može pravnim poslom među živima da ustupi i razdeli svoju imovinu svojim potomcima.

Uslovi za punovažnost ustupanja i raspodele.
Član 59.

59.1. Bilo koje ustupanje i raspodela imovine u tom smislu punovažni su samo ako su se, u trenutku ustupanja i raspodele, s tim saglasili svi potomci ustupioca koji će da budu njegovi zakonski naslednici.

59.2. Sporazum o ustupanju i raspodeli imovine mora da bude sastavljen u pisanom obliku i overen pred sudijom.

59.3. Prilikom overe sudija će da pročita sporazum i da upozori ugovorne strane na posledice sporazuma.

59.4. Ako neki od potomaka nije dao svoju saglasnost, on može da je da naknadno, u istom obliku.

59.5.Ustupanje i raspodela imovine ostaju punovažni ako potomak, koji nije dao svoju saglasnost na iste, umro pre ustupioaca a nije ostavio svojih potomaka ili ako se taj potomak odrekao nasleđa, ili ako je taj potomak bio isključen iz nasleđa, ili je proglašen nedostojnim.

Predmet ustupanja i raspodele imovine.

Član 60.

60.1.Ustupanjem i raspodelom može da bude obuhvaćena samo imovina koju je ustupilac imao u momentu ustupanja i raspodele, celokupna ili samo njen deo.

60.2.Ništava je bilo koja odredba kojom se propisuje raspodela imovine koju ustupalac bude stekao nakon sklapanja sporazuma.

Ustupljena imovina ne ulazi u nasledstvo .

Član 61.

61.1.Kad je ostavilac pravnim radnjama za života izvršio ustupanje i raspodelu sve svoje imovine ili jednog njenog dela, njegovu/njenu zaostavštinu sačinjavaće samo ona njegova/njena imovina koja nije bila obuhvaćena tim ustupanjem i raspodelom, kao i bilo koja imovina koju je stekao posle ustupanja i raspodele.

61.2.Imovina koju su njegovi/njeni potomci ranije dobili ustupanjem i raspodelom ne ulazi u njegovu/njenu zaostavštinu i ne uračunava se pri utvrđivanju vrednosti njegove/njene zaostavštine.

Kad se ustupljeni delovi smatraju kao poklon.

Član 62.

62.1.Ako se sa ustupanjem i raspodelom nije saglasio neki oostavilac, onda se delovi imovine koji su ustupljeni ostalim ostaviocima smatraju poklonima i sa njima će se posle smrti ostavioca postupati kao i sa poklonima datim naslednicima.

62.2.Stav 1 će da bude primenjen ako ustupilac, posle ustupanja i raspodele, dobije dete, ili se pojavi naslednik koji je bio proglašen za umrlog.

Zadržavanje prava prilikom ustupanja i raspodele.

Član 63.

63.1.Prilikom ustupanja i raspodele ustupilac može da za sebe, ili za njegovog supružnika, ili i za sebe i za njegovog supružnika, ili u korist nekog trećeg lica, zadrži pravo plodouživanja na celokupnoj ustupljenoj imovini ili samo na nekom delu imovine, ili da ugovori doživotnu rentu u naturi ili u novcu ili doživotno izdržavanje.

63.2.Ako su plodouživanje ili doživotna renta ugovoreni u korist ustupioaca i njegovog supružnika zajedno, u slučaju smrti jednog od njih plodouživanje ili renta pripada u celini supružniku koji nadživi umrlo lice do njegove smrti, osim ukoliko drugačije proizilazi iz zaključenog sporazuma ili iz okolnosti slučaja.

Prava ustupiočevog supružnika.
Član 64.

Ako je ustupilac u braku u trenutku sklapanja sporazuma, za ustupanje i raspodelu imovine potrebna je saglasnost njegovog supružnika, bilo u samom tekstu ugovora ili naknadno pod istim uslovima koji su propisani u članu 59.

Ustupiočevi dugovi.
Član 65.

65.1.Potomci između kojih je ustupilac razdelio njegovu imovinu ne odgovaraju za njegove dugove, osim ukoliko je nešto drugo određeno prilikom ustupanja i raspodele.

65.2.Poverioci ustupioca mogu da pobijaju ustupanje i raspodelu imovine u skladu sa odredbama o pobijanju dužnikovog raspolaganja bez naknade .

Raskid ugovora o ustupanju i raspodeli.
Član 66.

66.1.Ustupilac ima pravo da zahteva da mu potomak vrati ono što je primio ustupanjem i raspodelom, ako je on pokazao grubu nezahvalnost prema njemu. Ako restitucija in rem nije moguća, potomak treba da vrati vrednost koja je u skladu sa odredbama o povratku nepravedno stečenog bogatstva

66.2.Napred opisano pravo ustupilac ima i u slučaju da potomak ne daje njemu ili kome drugome izdržavanje koje je bilo dogovoreno poslom ustupanja i raspodele, ili ako ne isplati ustupiočeve dugove koje je preuzeo pri sklapanju ugovora.

66.3.U drugim slučajevima neizvršenja obaveza određenih ugovorom o ustupanju i raspodeli sud će, vodeći računa o važnosti prekršene obaveze za ustupioca, kao i o svim ostalim okolnostima slučaja, da odluči da li ustupilac ima pravo da zahteva vraćanje date imovine, ili samo pravo da traži prinudno izvršenje obaveze.

Pravo potomaka posle raskida.
Član 67.

67.1.Potomak koji je morao da vrati ustupiocu ono što je primio prilikom ustupanja i raspodele imovine ima pravo da zahteva njegov nužni deo posle smrti ustupioca, pod uslovom da nije bio isključen iz obaveznog nasleđstva, niti je bio proglašen nedostojnim da nasledi ustupioca, niti se je odrekao nasleđstva.

67.2.Pri izračunavanju veličine njegovog nužnog dela, delovi imovine koje je ostavilac za života ustupio i raspodelio njegovim ostalim potomcima smatraće se poklonima.

Ugovor o doživotnom izdržavanju.
Član 68.

Ugovor o doživotnom izdržavanju regulisan je odredbama Zakona o obligacijama.

POGLAVLJE ČETIRI NASLEĐIVANJE NA OSNOVU TESTAMENTA

Značenje izraza “testament”.

Član 69.

69.1. Testament je izjava poslednje volje iznešene na zakonom predviđen način, kojom ostavioc naređuje kako da se postupa njegovom imovinom nakon njegove smrti.

69.2. U istom aktu ne mogu da sačine svoju poslednju izjavu volje dva ili više lica, niti to mogu da urade u korist trećeg lica, niti pod nazivom uzajamnog i obostranog raspolaganja.

I – OPŠTA PRAVILA O PUNOVAŽNOSTI TESTAMENTA

Sposobnost za pravljenje testamenta.

Član 70.

70.1. Testament može da napravi bilo koje lice sposobno za rasuđivanje i koje je navršilo 18 godina života.

70.2. Testament takođe može napraviti i lice sposobno za rasuđivanje koje je navršilo 16 godina života, ako je u braku.

70.3. Gubitak sposobnosti za rasuđivanje lica koje je sačinilo testament, koji je nastupio pošto je testament bio napravljen, ne utiče na njegovu punovažnost.

70.4. Testament ne može da sačini lice koje je lišeno poslovne sposobnosti sudskom odlukom, kao i svako ko u vreme pisanja svog testamenta nije bio u stanju da rasuđuje o značaju i posledicama svoje radnje.

Ništavost testamenta zbog nedostatka u volji zaveštaoca.

Član 71.

71.1. Testament je ništav ako je zaveštalc bio nateran pretnjom ili stvarnom prinudom da ga sačini, ili se odlučio da ga sačini zbog toga što je bio prevaren ili što se nalazio u zabludi.

71.2. Raspolaganja testamentom su ništava i kad postoji zabluda o činjenicama koje su navele zaveštaoca da učini ta raspolaganja.

71.3. Ako su samo neke odredbe testamenta bile napravljene pod pretnjom ili prinudom, usled prevare, ili u zabludi, onda su samo te odredbe ništave.

Poništaj testamenta zbog zaveštaočeve nesposobnosti ili zbog nedostatka u njegovoj volji

Član 72.

72.1. Poništenje testamenta ili pojedinih njegovih odredaba zbog nesposobnosti zaveštaoca za rasuđivanje, ili zbog toga što zaveštalc nije ispunjavao donju starosnu granicu za sačinjavanje testamenta, kao i zbog toga što je testament sačinio pod pretnjom

ili prinudom, usled prevare ili zablude, može da traži samo lice koje za to ima pravni interes i to u roku od godine dana od kada je u stvari doznalo za postojanje uzroka ništavosti, a u svakom slučaju najkasnije u roku od 10 godina od proglašenja testamenta.

72.2. Rok od godine dana ne može da počne da teče pre proglašenja testamenta.

72.3. Poništenje testamenta prema nesavesnom licu može se da bude zatraženo u roku do 20 godina počev od proglašenja testamenta.

Teritorijalni obim primene.

Član 73.

Testament sačinjen na Kosovu biće punovažan ukoliko je sačinjen u skladu sa odredbama ovog Zakona.

II – FORMA TESTAMENTA KAO USLOV ZA NJEGOVU PUNOVAŽNOST

A) SVOJERUČNI TESTAMENT

Član 74.

74.1. Testament je punovažan ako ga je zaveštalac napisao i datirao svojom rukom i ako ga je potpisao ili je dao otisak prsta.

74.2. Datum mora da sadrži dan, mesec i godinu.

74.3. Potpis mora da sadrži prezime zaveštaoca i najmanje jedno od njegovih ličnih imena i mora da bude stavljen na kraju testamenta.

B) PISANI TESTAMENT U PRISUSTVU SVEDOKA

Član 75.

75.1. Zaveštalac koji zna da čita i piše može da napravi testament na taj način što će da svojeručno potpiše ispravu, bez obzira na činjenicu ko ju je sastavio, u prisustvu dva svedoka, izjavljujući pred njima da je to njegov testament.

75.2. Svedoci će da se potpišu na testamentu, a poželjno je da bude sačinjena napomena o njihovom svojstvu svedoka u kojem potpisuju testament.

C) SUDSKI TESTAMENT

Sudski testament kad je zaveštalac pismen.

Član 76.

76.1. Na zahtev zaveštaova, testament može da napiše sudija u nadležnom sudu, koji će pre toga da utvrdi ličnost zaveštaoca.

Zatim će sudija da pročita zaveštaocu testament i da njega obavesti o pravnim posledicama testamenta.

76.2. Pošto zaveštalac ovakav testament pročita i potpiše, sudija će da potvrdi na samom testamentu da ga je zaveštalac u njegovom prisustvu pročitao i potpisao.

Sudski testament kad je zaveštalc nepismen.

Član 77.

77.1. U slučaju da zaveštalc nije u stanju da pročita testament koji mu je sastavio sudija, ovaj će da ga pročita zaveštaocu u prisustvu dva svedoka. Posle toga, zaveštalc će u prisustvu ta dva ista svedoka da potpiše testament ili da stavi na njega svoj rukoznak, pošto je izjavio da je to njegov testament.

77.2. Svedoci će da se potpišu na testamentu.

77.3. Sudija će potvrditi u sudskim spisima (zapisniku) da su sve te radnje sprovedene. Tu zabeležbu treba da potpišu zaveštalc, svedoci i sudija.

Predavanje testamentu sudu na čuvanje.

Član 78.

78.1. Zaveštalc može da svoj svojeručni testament, pisani testament pred svedocima i sudski testament poveri na čuvanje nadležnom sudu u otvorenom ili u zatvorenom omotu, o čemu će sud da sastavi zapisnik.

78.2. Sud će da načini zabeležbu o prijemu testamentu i da testament stavi u posebni omot koji će da zapečati i čuva u sudu.

Ko može da bude svedok pri pravljenju pisanog testamentu
pred svedocima i sudskog testamentu

Član 79.

79.1. Pri pravljenju pisanog testamentu pred svedocima (Član 80) i sudskog testamentu (Član 82), svedoci mogu da budu punoletna lica koja nisu lišena poslovne sposobnosti, koja su pismena i koja razumeju jezik na kojem je napisan testament.

79.2. Pri pravljenju pisanog testamentu pred svedocima i sudskog testamentu, ne mogu da budu svedoci ni ti mogu da testament sastavljaju po kazivanju zaveštaoca testamentu u svojstvu sudije sledeća lica: potomci zaveštaoca, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegovi preci, njegovi roditelji-usvojioci, njegovi srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva zaključno, supružnici svih ovih lica i supružnik zaveštaoca.

Raspolaganje u korist sudije, svedoka i njihovih bližih srodnika.

Član 80.

Ništave su odredbe testamentu kojim se ostavlja nešto u nasleđe sudiji koji je testament sastavio, svedocima pri sastavljanju testamentu, kao i precima, potomcima, braći i sestrama i supružnicima tih lica.

D) TESTAMENT SASTAVLJEN POD IZUZETNIM OKOLNOSTIMA

Član 81. Usmeni testament.

Zaveštalac može da izjavi njegovu poslednju volju usmeno pred dva svedoka samo ako usled izuzetnih okolnosti nije u mogućnosti da napravi pisani testament.

Ko može da bude svedok pri pravljenju usmenog testamenta Član 82.

Pri pravljenju usmenog testamenta, jedina lica koja mogu da budu svedoci su lica koja mogu da budu svedoci pri pravljenju sudskog testamenta, ali nije neophodno da znaju da čitaju i pišu.

Dužnost svedoka usmenog testamenta. Član 83.

83.1. Svedoci pred kojima je zaveštalac usmeno izjavio svoju poslednju volju dužni su da bez odlaganja napismeno zabeleže izjavu zaveštaoca i da je što pre predaju sudu, ili da je usmeno ponove pred sudom, iznoseći kad, gde i u kojim prilikama je zaveštalac izjavio njegovu/njenu poslednju volju.

83.2. Usmeni testament postaje nevažan ako, 30 dana nakon prestanka izuzetnih okolnosti pod kojima je načinjen, svedoci nisu pred sudom ponovili testament shodno stavu 1 ovog Člana. Primenjuju se odredbe Zakona o obligacijama koje se odnose na prekid ili periode zastarevanja.

Raspolaganje usmenim testamentom u korist svedoka i njihovih bližih srodnika. Član 84.

Ništave su odredbe usmenog testamenta kojima se pri njegovom pravljenju ostavlja nešto svedocima, njihovim supružnicima, njihovim precima, njihovim potomcima, njihovim srođnicima u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srođstva zaključno i supružnicima svih ovih lica.

Poništaj testamenta zbog nedostatka obavezne forme. Član 85.

85.1. Poništenje testamenta zbog nedostatka obavezne forme može da zatraži posle otvaranja nasledstva samo lice koje ima pravni interes i to u roku od godine dana od dana kada je saznalo za testament, ali ne kasnije od 10 godina od proglašenja testamenta.

85.2. Rok od godine dana može da počne da teče sa proglašenjem testamenta.

Dokazivanje uništenog, izgubljenog, sakrivenog ili zaturenog testamenta.
Član 86.

Testament koji je bio uništen slučajno ili radnjom nekog drugog lica, ili izgubljen, ili zaturen, bilo pre ili posle smrti zaveštaoca, ali bez njegove namere, imaće pravno dejstvo punovažnog testamenta ako zainteresovano lice dokaže da je testament postojao, te da je bio uništen, izgubljen, ili zaturen, da je bio sastavljen u skladu sa zakonskim zahtevima u pogledu obavezne forme i ako dokaže sadržinu onog dela testamenta na koji se poziva.

III –SADRŽINA TESTAMENTA

Određivanje naslednika
Član 87.

87.1.Zaveštalac može testamentom da odredi jednog ili više naslednika.

87.2.Naslednik na osnovu testamenta je lice koje je zaveštalac odredio da nasledi celokupnu njegovu imovinu ili deo imovine, određen u odnosu na celu imovinu.

87.3Naslednikom će se smatrati i lice kome su testamentom ostavljeni jedna ili više određenih stvari ili prava, ako može da utvrdi da je to bila volja zaveštaoca da mu to lice bude naslednik.

Raspolaganje u dozvoljene svrhe i osnivanje zadužbine.
Član 88.

88.1.Zaveštalac može testamentom da naredi da se neka stvar ili pravo ili deo zaostavštine, ili cela zaostavština upotrebi za postizanje neke dozvoljene svrhe.

88.2.Ako je zaveštalac naredio osnivanje zadužbine i odredio sredstva za postizanje njenog cilja, zadužbina će da nastane kad bude dobijeno odobrenje nadležnog državnog organa.

88.3.Kad zaveštalac u njegovom testamentu ostavi svoju imovinu organima javne vlasti, ili drugim institucijama, on može tu imovinu da nameni nekoj određenoj svrhi.

Tereti i uslovi.
Član 89.

89.1.Zaveštalac može da optereti nekom dužnošću lice kojem ostavlja neku korist iz zaostavštine.

89.2.Zaveštalac može u pojedinim odredbama testamenta da postavi uslove ili rokove.

89.3.Nemogući, nedozvoljeni ili nemoralni uslovi i tereti, kao i oni koji su nerazumni ili protivrečni smatraju se nepostojećim.

Određivanje naslednika i drugih korisnika.
Član 90.

Naslednici, legatari i druga lica kojima je testamentom ostavljena neka korist, dovoljno su određeni ako testament sadrži podatke na osnovu kojih se može utvrditi ko su oni.

Tumačenje testamenta
Član 91.

91.1. Odredbe testamenta valja tumačiti prema pravoj nameri zaveštaoca.

91.2. U slučaju sumnje, testament treba tumačiti onako kako je povoljnije za zakonske naslednike ili za lica kojima je testamentom naložena neka obaveza.

IV – LEGATI

Ostavljanje legata
Član 92.

Zaveštalac može u testamentu da ostavi jedan ili više legata.

Sadržina legata.
Član 93.

93.1. Zaveštalac može testamentom da ostavi jednu ili više određenih stvari ili neko pravo određenom licu, ili može da naloži nasledniku ili kome drugom licu kome nešto ostavlja, da iz onoga što je tom nasledniku odnosno licu ostavljeno preda neku stvar određenom licu, ili da njemu isplati neku sumu novca, ili da isplati dug tog lica, ili da njega izdržava, ili uopšte da u korist tog lica nešto učini ili da se uzdrži od nekog činjenja ili da nešto trpi.

93.2. Takva vrsta zaveštanja naziva se legat, a tako određeno lice naziva se legatar.

Ko je dužan da izvrši legat
Član 94.

94.1. Na osnovu testamenta, legatar ima pravo da traži izvršenje legata od lica kome je testamentom bilo naloženo da legat izvrši.

94.2. Ako je izvršenje legata bilo naloženo nekolicini lica, svako od njih odgovara srazmerno delu zaostavštine koji dobija, osim ako se iz testamenta može zaključiti da je namera zaveštaoca bila da oni za izvršenje legata odgovaraju na neki drugi način.

Legati dati javnim organima ili institucijama
Član 95.

Kad ostavilac sačini legat kao zaveštanje javnim organima ili drugim institucijama, on može da bliže odredi svrhu u koju će imovina da bude upotrebljena.

Izvršenje legata
Član 96.

96.1. Kad je naslednik, koji je bio zadužen za izvršenje legata ili nekog tereta, umro pre zaveštaoca ili je postao nedostojan nasledstva, ili ako se je odrekao svog dela nasledstva, a zaveštalac nije postavio nikog drugoga za ispunjenje obaveze koja se odnosi na takav

legat, odnosno nije nikoga zadužio umesto prethodnog naslednika, onda zakonski naslednici, na koje je prešao deo nasleđstva prethodnog naslednika, neće moći da odbiju da izvrše rečeni legat zbog ovih okolnosti.

96.2. Ako je izvršenje obaveza povezanih sa legatom ili teretom blisko povezano sa tom osobom, koja iz napred pomenutih razloga ne može ili neće da nasledi ostavioca, legat odnosno teret postaju nevažeći.

Srazmerno izvršenje Član 97.

U slučaju da zaveštalac nije zadužio ni jednog od svojih naslednika da izvrši legat, svaki naslednik biće obavezan da doprinese tom izvršenju u srazmeri sa svojim naslednim delom.

Smanjenje legata i tereta Član 98.

98.1. Naslednik nije dužan da izvrši u celini legat ako njihova vrednost premaša vrednost onog dela nasleđene imovine kojim je zaveštalac mogao da raspolaže bez ograničenja .

98.2. To isto važi i za legatara, ako vrednost legata ili tereta koje on treba da izvrši premašuje vrednost njegovog legata.

98.3. U tim slučajevima, svi legati i tereti smanjuju se u istoj srazmeri, osim ukoliko je zaveštalac drukčije odredio.

Kad se pravo legatara gasi u načelu Član 99.

Legat prestaje da važi ako legatar umre pre zaveštaoca, ili kad se odrekne legata, ili je nedostojan. U tim slučajevima, predmet legata ostaje kod lica koje je bilo obavezno da izvrši legat, osim ukoliko iz testamenta proizlazi nešto drugo.

Kad se pravo legatara gasi u pogledu predmeta legata Član 100.

Legat takođe prestaje da važi kad je zaveštalac otuđio predmet legata, ili taj predmet bude izgubljen još za života zaveštaoca, ili kad taj predmet bude slučajno izgubljen posle njegove smrti.

Zastarevanje legata Član 101.

Pravo traženja izvršenja legata zastareva u roku od godine dana od dana kad je legatar bio obavešten o njegovom i bio ovlašćen da traži izvršenje legata, a pet godina od dana kad je postalo moguće da se izvrši legat.

V – IZVRŠIOCI

Određivanje izvršioca

Član 102.

102.1. Zaveštalac može testamentom da odredi jedno ili više lica za izvršioca testamenta.

102.2. Izvršilac testamenta može da bude svako poslovno sposobno lice.

102.3. Lice postavljeno za izvršioca testamenta nije obavezno da u svakom slučaju mora da preuzme ovu dužnost.

Dužnosti izvršioca

Član 103.

103.1. Ako zaveštalac nije nešto drugo odredio, dužnost je izvršioca testamenta naročito da se stara o čuvanju zaostavštine, da njome upravlja, da se stara o isplati dugova i legata i uopšte da se stara da testament bude izvršen onako kako je to zaveštalac hteo.

103.2. Ako ima više izvršilaca testamenta, oni će da izvršavaju zajedno poverene im dužnosti, osim ukoliko je zaveštalac drukčije odredio.

Polaganje računa i nagrada izvršiocu

Član 104.

104.1. Izvršilac testamenta dužan je da položi sudu računa o svom radu.

104.2. Izvršilac testamenta ima pravo na naknadu troškova i na nagradu za njegov trud koji će da bude isplaćen na teret raspoloživog dela zaostavštine, a na osnovu odluke suda.

Opoziv izvršioca sa dužnosti

Član 105.

105.1. Sud može, na predlog ili po službenoj dužnosti, da opozove izvršioca testamenta, ako njegov rad nije u skladu sa voljom zaveštaoca ili sa zakonom.

105.2. Opozvani izvršilac biće odgovoran za štetu prouzrokovanu njegovim postupcima u svojstvu izvršioca.

Izvršilac testamenta kojeg postavi sud

Član 106.

Zaveštalac može da zatraži od Naslednog suda da postavi izvršioca testamenta, odnosno da takvog izvršioca postavi ako izvršilac kojeg postavi zaveštalac bude odbio da prihvati tu dužnost, ili u slučaju da tog izvršioca nasledni sud otpusti sa dužnosti.

VI – OPOZIVANJE TESTAMENTA

Član 107.

107.1. Zaveštalac može uvek da opozove testament u celini ili delimično u jednoj od zakonom predviđenih formi za sastavljanje testamenta .

107.2. Zaveštalac može da opozove pisani testament i njegovim fizičkim uništenjem.

Odnos ranijeg i docnijeg testamenta

Član 108.

108.1. Ako se docnijim testamentom izričito ne opozove raniji testament, odredbe ranijeg testamenta ostaju na snazi ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama docnijeg testamenta.

108.2. Ako je zaveštalac uništio docniji testament, onda raniji testament ponovo dobija snagu.

Naknadno raspolaganje zaveštanom stvari.

Član 109.

Svako docnije raspolaganje zaveštaoca određenom stvari koju je bio nekom zaveštao u svom testamentu ima za posledicu opozivanje zaveštanja te stvari.

POGLAVLJE PET NEDOSTOJNOST I ISKLJUČENJE OBAVEZNIH NASLEDNIKA I - NEDOSTOJNOST

Opšte odredbe o nedostojnosti naslednika

Član 110.

110.1. Nedostojno lice ne može da bude naslednik.

110.2. Nedostojnost nekog lica ne sprečava potomke tog nedostojnog lica da nasleđuju, kao da je nedostojno lice umrlo pre smrti ostavioca.

Nedostojnost za nasleđivanje

Član 111.

Lice je nedostojno nasleđivanja ako je ono:

- a) ubio sa umišljajem, ili pokušao da ubije, ostavioca ili njegovog supružnika, ili njegovu decu ili roditelje;
- b) lažno prijavio ostavioca za krivično delo koje za sobom povlači kaznu zatvora, ili ako je u tom cilju sam/sama sačinio lažni testament;
- c) ako je prinudom ili prijetnjom naterao, ili prevarom naveo ostavioca da napravi, ili izmeni, ili opozove testament ili je samo napisalo lažni testament, ili ako je iskoristio takav testament za svoje sopstvene interese ili za interese treće strane;
- d) ponašao se prema ostaviocu na ponižavajući način;
- e) ili nije ispunilo obavezu izdržavanja ili ukazivanja pomoći zaveštaocu.

O razmatranju nedostojnosti za nasleđivanje po službenoj dužnosti
Član 112.

Na nedostojnost sud pazi po službenoj dužnosti, osim u slučajevima kad se naslednik nije ispunio svoju obavezu izdržavanja zaveštaoca ili ukazivanja pomoći zaveštaocu.

Izuzeci za slučajeve nepodobnosti za nasleđivanje
Član 113.

Ostavilac ima pravo da ovlasti nedostojno lice da bude naslednik, pod uslovom da je takvo ovlašćenje sadržano u samom testamentu ili, u slučaju da takvo ovlašćenje nije bilo dato izričito, kad ostavilac načini napomenu na testamentu da on ili ona shvataju nedostojnost lica za nasleđivanje ali da i pored toga to lice određuju za naslednika.

II. ISKLJUČENJE NUŽNIH NASLEDNIKA IZ NASLEĐA I LIŠENJE
NUŽNOG DELA U KORIST POTOMAKA

Razlozi za isključenje iz nasleđa
Član 114.

Zaveštalac može u njegovom/njenom testamentu, da isključi iz nasleđa naslednika koji ima pravo na nužni deo:

- a. ako se povredom neke zakonske ili moralne obaveze teže ogrešio prema ostaviocu;
- b. ako je on sa umišljajem izvršio neko krivično delo protiv ostavioca ili njegovog/njenog supružnika, deteta ili roditelja;
- c. ako je on rasipan, ne želi da radi i odaje se nemoralnom životu.

Delimično ili potpuno isključenje iz nasleđa
Član 115.

Isključenje iz nasleđa može biti potpuno ili delimično.

Uslovi za punovažnost isključenja iz nasledstva
Član 116.

116.1. Zaveštalac koji želi da isključi nekog naslednika iz nasleđa mora to da izrazi u testamentu na nesumnjiv način.

116.2. Osnov za isključenje mora da je postojao u vreme sastavljanja testamenta.

116.3. U slučaju spora o osnovanosti isključenja, teret dokazivanja da je isključenje bilo osnovano leži na onome ko se na isključenje poziva.

Posledice isključenja iz nasljedstva
Član 117.

Isključenjem iz nasljedstva nasljednik gubi deo na nasljedstvo u meri u kojoj je isključen, a prava ostalih lica koja mogu da naslede ostavioca biće određena kao da je isključeno lice umrlo pre ostavioca.

Lišenje nužnog dela u korist potomaka
Član 118.

118.1. Ako je potomak koji je imao pravo na nužni deo prezadužen ili je rasipnik, zaveštalac može da njega liši u celini ili delimično njegovog nužnog dela u korist njegovih potomaka.

118.2. Ovo lišenje ostaje punovažno samo ako u trenutku otvaranja nasleđa lice lišeno nasljedstva ima maloletno dete ili maloletnog unuka, odnosno ako ima punoletno dete ili punoletnog unuka od ranije umrlog deteta, koji su nesposobni za privređivanje.

POGLAVLJE ŠEST
POVERIOCI IMOVINE

Opšte odredbe o dugovima nasljedstva
Član 119.

119.1. Naslednici odgovaraju za dugovanja koja opterećuju nasljedstvo srazmerno svom naslednom delu i najviše do iznosa svog naslednog dela.

119.2. Dugovanja koja opterećuju nasljedstvo su: ona koja su bila obezbeđena zaostavštinom, lična dugovanja umrlog lica, troškovi sahrane ostavioca, kao i troškovi potrebni za čuvanje i upravljanje zaostavštinom do trenutka podele nasleđa.

Odgovornost legatara za dugove zaveštaoca
Član 120.

Legatar ne odgovara za dugove ostavioca, osim ukoliko je u testamentu drugačije određeno.

Legat ostavljen poveriocu
Član 121.

Kad je zaveštalac ostavio legat njegovom poveriocu, taj poverilac ima pravo da pored izvršenja legata traži i izvršenje svoje tražbine, osim ako iz testamenta ne proizilazi da je namera zaveštaoca bila drugačija.

Prvenstvo naplate poverilaca u odnosu na legatara
Član 122.

122.1. Poverioci zaveštaoca imaju pravo da obaveze prema njima budu ispunjene pre izvršenja legata. Poverioci imaju pravo da traže nazad takve legatate shodno odredbama Zakona o obligacionim odnosima koje se odnose na pravila o neosnovanom obogaćenju.

122.2. Ako su legati izvršeni pre isplate poverioca, poverioci imaju pravo da traže povraćaj legata shodno odredbama Zakona o obligacijama koje se odnose na nepravedno bogaćenje.

Odvajanje zaostavštine
Član 123.

123.1. Poverioci ostaviočevi mogu da zahevaju, u roku od tri meseca od otvaranja nasleđa, da se zaostavština odvoji od imovine naslednika. U tom slučaju naslednik ne može da preuzme stvari i prava iz zaostavštine, niti da plati svoje poverioce iz takvog nasleđa, sve dok se ne naplate poverioci koji su tražili odvajanje.

123.2. Poverioci ostavioca koji su tražili odvajanje zaostavštine mogu da naplate svoja potraživanja samo iz sredstava zaostavštine.

123.3. Odvojenoj zaostavštini sud može da postavi staraoca.

DRUGI DEO
PRELAZAK ZAOSTAVŠTINE NA NASLEDNIKE
I – OTVARANJE NASLEĐA

Smrt i proglašenje lica za umrlo
Član 124.

124.1. Smrću ili proglašenjem lica za umrlo otvara se njegovo nasleđe.

124.2. Rešenje o proglašenju lica za umrlo imaće isto dejstvo.

Kad se otvara nasleđe lica proglašenog za umrlo i početak toka rokova
Član 125.

125.1. Kao dan otvaranja nasleđa lice koje je proglašeno za umrlo smatra se dan kad je rešenje o tome postalo pravosnažno, ako u samom rešenju nije kao dan smrti određen neki drugi dan.

125.2. U slučaju proglašenja lica za umrlo, rokovi se računaju od dana kada je odluka o njegovom proglašenju mrtvim postala pravosnažna.

Sposobnost za nasleđivanje
Član 126.

126.1. Naslednik može da bude samo lice koje je u životu u trenutku otvaranja nasleđa.

126.2. Dete koje je već začeto u trenutku otvaranja nasleđa smatra se kao rođeno ako se kasnije rodi živo.

126.3. Ako dva ili više lica pogine u istoj nesreći odnosno ako ne može da bude utvrđen vremenski sled po kojem su oni umrli, smatraće se da nijedno od tih lica nije bilo u životu u trenutku otvaranja nasleđa.

Nepoznati naslednici

Član 127.

127.1. Ako nije poznato da li ima naslednika ili nema, sud će oglasom da pozove lica koja polažu pravo na nasleđe da se prijave sudu.

127.2. Ako se po proteku roka od godine dana od objavljivanja oglasa ne pojavi nijedan naslednik, zaostavština će da bude poverena nadležnoj opštini, ali time naslednik koji bi mogao da se pojavi kasnije nije lišen prava da mu se preda zaostavština ili deo koji mu pripada.

Staratelj za nepoznate naslednike

Član 128.

128.1. Nepokretna imovina biće predata opštini na čijoj teritoriji se ta imovina nalazi, dok će pokretna imovina da bude predata onoj opštini u kojoj je ostavilac imao njegovo prebivalište na Kosovu.

128.2. Ako zaveštalac nije imao svoje prebivalište na Kosovu u vreme njegove smrti, njegova pokretna imovina biće predata opštini na čijoj teritoriji se nalazi Nasledni sud.

128.3. Ako se niko od naslednika ne pojavi da polaže pravo na nasleđe u roku od 20 godina od dana proglašenja testamenta, ili ukoliko nije bilo testamenta, od dana smrti ostavioca, onda će se smatrati da ostavilac nije imao zakonske ni testamentarne naslednike te će da budu primenjene odredbe ovog Zakona koje se odnose na pravo opština na nasleđivanje shodno (Članu 21.).

Staratelj nad zaostavštinom

Član 129.

129.1. Kad su svi ili samo neki od naslednika nepoznati ili je nepoznato njihovo boravište, kao i u ostalim slučajevima kad je to potrebno, sud će da postavi privremenog staraoca zaostavštine koji je ovlašćen da u ime naslednika tuži i bude tužen, da naplaćuje potraživanja i isplaćuje dugove, i uopšte da zastupa naslednike.

129.2. O postavljanju privremenog staraoca za naslednika koji nije sposoban da štiti sopstvene interese ili koji je maloletan, odlučuje sud na osnovu odredaba Zakona o porodici.

129.3. Sud je ovlašćen da staratelju nad zaostavštinom dodeli neka određena prava i obaveze.

129.4. Ako samo jedan naslednik ili više njih nisu poznati, ili ukoliko nije poznato boravište takvih zajedničkih naslednika, sud može da postvai jednog od preostalih zajedničkih naslednika kao staratelja nad zaostavštinom.

II – ODRICANJE OD NASLEĐA

Opšte odredbe o odricanju od nasleđa

Član 130.

130.1. Naslednik se može odreći nasleđa izjavom datom sudu do završetka rasprave o zaostavštini.

130.2. Ovo odricanje važi i za potomke onog lica koje se odreklo, osim ako je to lice izrično izjavilo da se odriče samo u svoje ime.

130.3. Ako su njegovi potomci maloletnici za ovo odricanje nije potrebno odobrenje od starateljskog organa .

130.4. Naslednik koji se odrekao nasleđa samo u svoje ime smatra se kao da nikad nije bio naslednik.

130.5. Ako se nasleđa odreknu svi naslednici koji pripadaju najbližem naslednom redu u trenutku smrti ostavioca, na nasleđe se pozivaju naslednici sledećeg naslednog reda.

Prenošenje prava na odricanje od nasleđa

Član 131.

131.1. Ako je naslednik umro pre završetka rasprave o zaostavštini a nije se odrekao njegovog nasleđa, pravo odricanja prelazi na njegove naslednike.

131.2. Ako je umrli naslednik ostavio iza sebe više svojih naslednika, od njih se ne traži da se zajednički odriču nasleđa, tako da svaki od tih naslednika onog prvog umrlog naslednika može da se odrekne onog dela nasleđa ostavioca koji odgovara njegovom delu nasleđa umrlog naslednika.

Ko se ne može odreći nasleđa

Član 132.

132.1. Ne može se odreći nasleđa naslednik koji je raspolagao celom zaostavštinom ili jednim njenim delom.

132.2. Mere koje jedan naslednik preduzme samo radi očuvanja zaostavštine kao i mere tekuće uprave nad zaostavštinom, ne lišavaju prava tog naslednika da se odrekne nasleđa.

Sadržina izjave o odricanju od nasleđa

Član 133.

133.1. Odricanje od nasleđa ne može da bude dato delimično ni pod uslovom.

133.2. Odricanje u korist određenog naslednika ne smatra se kao odricanje od nasleđa, nego kao izjava o ustupanju svog naslednog dela tom nasledniku.

Odricanje od nasleđa koje nije otvoreno
Član 134.

Odricanje od nasleđa koje još nije otvoreno nema nikakvog pravnog dejstva.

Neopozivost izjave o odricanju od nasleđa ili o primanju nasleđa i njeno poništenje
Član 135.

135.1. Izjava o odricanju od nasleđa ili o primanju nasleđa ne može se opozvati.

135.2. Naslednik koji je dao izjavu može da traži poništenje svoje izjave ako je ona bila izazvana prinudom ili pretnjom, ili je bila data usled prevare ili u zabludi.

Priraštaj
Član 136.

Deo testamentarnog naslednika koji se odrekao svog nasleđa pripada ostaviočevim zakonskim naslednicima, osim ukoliko iz samog testamenta ne proizilazi neka druga namera zaveštaoca.

Kako se nasleđuje deo lica koje se odreklo svog nasleđa
Član 137.

Deo zakonskog naslednika koji se odrekao nasleđa samo u svoje ime nasleđuje se kao da je taj naslednik umro pre ostavioca.

Zastarelost prava na zahtevanje zaostavštine
Član 138.

138.1. Pravo nekog lica na zahtevanje zaostavštine u svojstvu naslednika ostavioca zastareva prema savesnom držaocu u roku od godinu dana od kada je naslednik saznao za to svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine, a najdalje za 10 godina, računajući za zakonskog naslednika od smrti ostavioca a za testamentalnog naslednika od proglašenja testamenta.

138.2. Prema nesavesnom držaocu ovo pravo zastareva za 20 godina od datuma pomenutih u stavu 1 ovog člana.

III – DEOBA NASLEDSTVA
Pravo na deobu nasledstva
Član 139.

139.1. Deobu nasledstva može da zahteva svaki naslednik u svakom trenutku, samo ne u nevreme.

139.2. Pravo na deobu nasledstva ne zastareva.

139.3. Ništav je bilo koji ugovor kojim se naslednik odriče svog prava da traži deobu kao i svaka odredba u testamentu kojom se to pravo zabranjuje ili ograničava.

Naslednička zajednica
Član 140.

140.1. Do trenutka deobe nasledstva, naslednici upravljaju i raspolažu nasledstvom zajednički.

140.2. Ako nema izvršioca testamenta a naslednici se ne slože o upravljanju nasledstvom, sud će na zahtev jednog od njih da postavi upravnika koji će u ime svih njih da upravlja nasledstvom. Pored toga, sud može da odredi svakom nasledniku deo nasledstva kojim će on/ona da upravlja.

140.3. Za upravnika sud može da postavi i nekog od naslednika.

140.4. Upravnik može s odobrenjem suda da raspolaže stvarima iz zaostavštine ako je za tu radnju ovlašćen testamentom ili ako je to potrebno radi isplate troškova ili otklanjanja kakve štete.

Ustupanje nasleđenog dela pre deobe
Član 141.

141.1. Svaki naslednik može pre deobe da ustupi svoj nasledni dio, u celosti ili delimično, samo na su-naslednika.

141.2. Ugovor o ustupanju naslednog dela mora da bude sudski overen.

141.3. Ugovor naslednika sa licem koje nije naslednik o ustupanju naslednog dela obavezuje naslednika samo da po izvršenoj deobi preda svoj deo drugoj ugovornoj strani, odnosno druga ugovorna strana. neće da primi bilo koje pravo pre deobe nasledstva.

141.4. Zajednički naslednici imaju pravo preče kupovine u skladu sa odredbama Zakona o stvarnim pravima. Takvo pravo zastareva po isteku vremenskog perioda od dva meseca od dana kad je svaki od zajedničkih naslednika bio napismeno obavešten o prenosu. U slučaju da nekolicina zajedničkih naslednika ostvaruje svoje pravo preče kupovine, oni zajednički stiču nasledni deo, u srazmeri sa svojim odnosnim delovima u celokupnom nasledstvu.

Pravo naslednika koji su živeli ili privređivali u istoj zajednici sa ostaviocem
Član 142.

142.1. Na zahtev nekog naslednika koji je živio ili privređivao u zajednici sa ostaviocem, sud može, kad zaključi da to iziskuje opravdana potreba, da odluči da se njemu ostavi jedna ili više pojedinih stvari, pokretnih ili nepokretnih ili grupe stvari, koje bi pripale u deo ostalih naslednika, a da im on vrednost tih stvari isplati u novcu u roku koji sud odredi uzimajući u obzir okolnosti slučaja.

142.2. Za tako određeni iznos ostali naslednici imaju zakonsku zalogu na delovima zaostavštine dodeljenim nasledniku koji je dužan da im izvrši isplatu, sve do trenutka isplate rečene sume.

142.3. Ako im isplata ne bude izvršena u ostavljenom roku, ostali naslednici imaju pravo da traže naplatu svog potraživanja ili predaju stvari koje bi im inače pripale na ime naslednog dela.

Deoba predmeta iz domaćinstva

Član 143.

143.1. Predmeti iz domaćinstva koji služe za zadovoljenje svakodnevnih potreba naslednika koji je živeo sa ostaviocem u istom domaćinstvu, a koji nije njegov potomak ni njegov supružnik, biće dodeljen tom licu na njegov zahtev, a njihova vrednost će se uračunati u deo tog naslednika.

143.2. Ukoliko vrednost tih predmeta premaša vrednost naslednog dela, onaj naslednik kome su ti predmeti ostavljeni isplatiće ovu razliku ostalim naslednicima u novcu.

Obaveza zaštite među naslednicima posle deobe

Član 144.

144.1. Ako, posle deobe nasledstva:

- a. treće lice, u sprovođenju nekog prava stvorenog pre te deobe, na zakonom zasnovan način uzme, ili zapleni, neku stvar koju je naslednik dobio prilikom deobe nasledstva, ili ako treće lice na zakonom zasnovan način ograniči vršenje nekog prava koje je naslednik dobio prilikom deobe, ili
- b. neka stvar koja je pripala nasledniku prilikom deobe ima skrivene mane, ili
- c. potraživanje koje je prilikom deobe dodeljeno nasledniku, ne postoji, odnosno ne može da bude naplaćeno u celosti u iznosu koji je bio dodeljen nasledniku, ostali naslednici odgovaraju takvom nasledniku prema samom zakonu za razliku između stvarne vrednosti koju za naslednika ima odnosna stvar, pravo ili predmet, i njihove pretpostavljene vrednosti u iznosu koji je bio prilikom deobe.

144.2. Pravo naslednika iz stava 1 ovog stava zastareva po isteku vremenskog perioda od 3 godine od dana deobe nasledstva. Za dati slučaj biće primenjene odredbe iz Zakona o obligacionim odnosima o rokovima zastarevanja.

144.3. Odgovornost svakog od naslednika prema ovom članu, odnosno odgovornost za svako potraživanje, ograničena je na onaj deo svakog potraživanja koji odgovara udelu svakog od naslednika u celokupnom nasledstvu.

IV. PRELAZNE I KONAČNE ODREDBE

Procedura nasleđivanja

Član 145.

Pravila postupanja za sudove, druge organe i ovlašćena lica u vezi nasleđivanja regulisana su odredbama o vanparničnom postupku.

Primena kosovskog Zakona o nasleđivanju
Član 146.

146.1.Ovaj Zakon važi za sve ljude na Kosovu, koji su u trenutku svoje smrti imali svoje prebivalište na Kosovu, bez obzira na mesto na kojem je nastupila smrt i bez obzira na mesto na kojem se nalazi njihova imovina.

146.2.Međutim, osobe koje su definisane u stavu 1 ovog člana koje nemaju svoje boravište na Kosovu mogu da izaberu mogućnost, u svom testamentu, za primenu naslednog prava one zemlje u kojoj imaju svoje boravište.

O važećem zakonu za nasleđivanje za lice koje nije stanovnik Kosova
Član 147.

147.1.Nasleđivanje ostalih lica biće uređeno zakonima one zemlje čiji je građanin bio umrlo lice u trenutku njegove smrti.

147.2.Ako je u zemlji preminulog stranog državljanina nasleđivanje stanovnika Kosova bilo preispitivano shodno zakonima te zemlje, onda će nasleđivanje takvog stranog državljanina koji je na teritoriji Kosova da bude preispitano u smislu odredaba ovog zakona.

O formalnim uslovima za punovažnost testamenta
Član 148.

148.1.Smatraće se da neki testament ispunjava formalne uslove iz ovog Zakona ako ispunjava formalne uslove:

- a. Zakona zemlje u kojoj je umrlo lice bio državljanin u trenutku njegove smrti odnosno u trenutku kad je ono sačinio testament, ili
- b. Zakona koji je na snazi za lokaciju na kojoj je bio sačinjen testament, ili
- c. Zakona koji je na snazi za lokaciju na kojoj je umrlo lice imalo svoje prebivalište, ili boravište, bilo u trenutku kad je on sačinio testament ili u trenutku njegove/njene smrti, ili
- d. Zakona koji je na snazi za lokaciju na kojoj se nalazi nepokretna imovina, ali samo u odnosu na nepokretnosti o kojima je reč, ili
- e. Zakona koji je na snazi za nasleđivanje umrlog lica uopšte, odnosno onog zakona koji bi inače bio važeći za nasleđivanje umrlog lica u trenutku kad je on sačinio testament.

148.2.Odredbe iz stava 1 ovog člana takođe će da budu primenjene na testament u kojem je opozvan neki raniji testament.

148.3.Uslovi u pogledu starosti, nacionalnosti, državljanstva, ili u pogledu drugih ličnih svojstava umrlog lica ili svedoka na testamentu, smatraće se 'formalnim uslovima' za potrebe ovog člana.

Stupanje na snagu.
Član 149.

149.1.Ovaj zakon će biti prosleđen SPGS-u nakon što ga bude usvojila Skupština Kosova.

149.2.Zakon stupa na snagu nakon što ga objavi SPGS.

Zakon Br. 2004/26
28 juli 2004

Predsednik Skupštine Kosova

akademik Nexhat Daci